

Model voor het interne toezicht op de Code Goed Bestuur

In de Code voor Goed Bestuur is in Principe XXIII bepaald dat “*het bestuur zorg draagt voor een evenwichtig stelsel van intern toezicht en horizontale verantwoording, ingekaderd in het stelsel van verticaal toezicht*”.

In de notitie die in juni 2007 is voorgelegd aan de besturen is afgesproken dat in de loop van 2007 het bestuur nadere afspraken zal maken om te waarborgen dat de code goed wordt nageleefd. In dat kader zal de keus nader worden aangegeven voor de instelling van een compliance officer of een audit commissie, dan wel inschakeling van de IAD. Tevens is afgesproken dat over 2007 de bedrijfslichamen een verslag zullen opstellen over de werking van deze code. De instantie die belast is met het toezicht op de uitvoering van de code moet instemmen met de inhoud van dit verslag. Het verslag zal openbaar verantwoord worden en geplaatst op de website.

Bij de keuze van een toezicht houdend orgaan op de code zijn de volgende criteria relevant:

- Vertrouwen in de toezichtstructuur bij externe stakeholders (samenleving en politiek);
- Vertrouwen in de toezichtstructuur bij aangesloten bedrijfsleven (georganiseerd en ongeorganiseerd).
- Doelmatigheid.

Er zijn enkele modellen in omloop. De SER heeft in een handreiking de volgende mogelijkheden aangereikt:

- Compliance officer;
- Interne audit dienst;
- Audit commissie;
- Rekenkamer- of visitatiecommissie;
- Raad van toezicht.

De compliance officer en de Interne Auditdienst zijn functionarissen *vanuit* de organisatie. De Auditcommissie bestaat uit bestuursleden. De rekenkamer of visitatiecommissie kunnen gemengd zijn samengesteld. Naar keuze gaat het om externen al dan niet gecombineerd met leden van het bestuur.

De compliance officer en de Interne Auditdienst scoren hoog als gekeken wordt naar doelmatigheid en kosten. Het vertrouwen van externe stakeholders in de compliance officer is minder hoog (“de slager keurt zijn eigen vlees”) en behoort vanuit dat gezichtspunt als mogelijkheid af te vallen. Voor de interne auditdienst geldt dit bezwaar niet. De IAD heeft binnen de organisatie een onafhankelijke positie en werkt op basis van door de beroepsgroep zelf bepaalde regels.

Een rekenkamercommissie wordt niet geschikt geacht. De PBO kent dit instituut niet. Nergens is gebleken dat hieraan behoefte is. Het installeren van een dergelijke commissie alleen maar met de bedoeling deze te belasten met het toezicht op de code ligt niet voor de hand.

Ook de visitatiecommissie als *permanent* instituut voor het toezicht op de code is geen goede keus. Een visitatiecommissie is vooral geschikt als instrument om het functioneren van organisaties *periodiek* door te lichten.

Het model met een Raad van toezicht past niet goed in de bestuurlijke structuur zoals neergelegd in de Wet bo. Het bestuur is eindverantwoordelijk.

Om enerzijds te voldoen aan de eisen van stakeholders en anderzijds aan eisen van doelmatigheid verdient een auditcommissie wellicht de voorkeur. Via de auditcommissie laat

het bestuur zien zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen. De IAD kan worden ingeschakeld om de auditcommissie van de benodigde informatie te voorzien.

De auditcommissie kan bestaan uit twee leden van elk productschapbestuur (PA, PDV en Wijn). Voorgesteld wordt het bestuur van het HPA te vragen als auditcommissie te fungeren.

De auditcommissie kan naast zijn toezichhoudende taak op de code ook worden belast met het toezicht houden op de kwaliteit van de interne – en externe financiële rapportages en de planning- en controlcyclus (het contact met de externe accountant daaronder begrepen). Het fenomeen auditcommissie wordt binnen het openbaar bestuur meer toegepast. Het is een handig instrument om het bestuur meer te betrekken bij de beheersmatige aspecten van het financiële reilen en zeilen van de organisatie. Ook zonder het vraagstuk van het toezicht op de code, kan de vraag worden gesteld of het instellen van een auditcommissie wenselijk is.

Over het voorafgaande heeft nadere afstemming tussen de productschappen plaatsgehad.

Voorstel tot besluitvorming

1. Het bestuur wordt gevraagd in te stemmen met het voorstel het interne toezicht op de Code Goed Bestuur neer te leggen bij de interne auditdienst en het nieuwe bestuur HPA op te laten treden als auditcommissie.
2. Het bestuur wordt gevraagd om aan te geven of er behoefte bestaat invulling te geven aan de rol van de auditcommissie als klankbord en toezichthouder op de beheersmatige aspecten van het financiële reilen en zeilen van de werkorganisatie.